

Forenede sager T-377/00, T-379/00, T-380/00,
T-260/01 og T-272/01

Philip Morris International, Inc. m.fl.
mod
Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Beslutning om at anlægge civilt søgsmål ved en domstol i en tredjestat —
annullationssøgsmål — begrebet beslutning i den forstand, hvori udtrykket er
anvendt i artikel 230, stk. 4, EF — formaliteten«

Rettens dom (Anden Udvidede Afdeling) af 15. januar 2003 II- 4

Sammendrag af dom

1. *Annulotionssøgsmål — retsakter, der kan være genstand for søgsmål — retsakter, der har bindende retsvirkninger — beslutning om at anlægge sag ved en domstol — ikke omfattet (Art. 230 EF)*

2. *Annullationssøgsmål — retsakter, der kan være genstand for søgsmål — retsakter, der ikke har bindende retsvirkninger — ikke omfattet — retsakt, der medfører et krav om kompetence, der eventuelt er uforeneligt med den institutionelle ligevægt — uden betydning*
(Art. 230 EF)
3. *Fællesskabsret — principper — ret til domstolsprøvelse — bedømmelse — afvisning af et annullationssøgsmål anlagt til prøvelse af en adfærd fra en fællesskabsinstitution, som ikke er udtryk for en beslutning — borgernes mulighed for at anfægte lovligheden af en sådan adfærd gennem et søgsmål vedrørende ansvar uden for kontrakt for Fællesskabet*
(Art. 230, stk. 4, EF, art. 235 EF og art. 288, stk. 2, EF; den europæiske menneskerettighedskonvention, art. 6 og 13)

1. Beslutninger, hvorved Kommissionen har godkendt dels, at der principielt skulle anlægges et civilt søgsmål i Kommissionens navn mod visse amerikanske cigaretproducenter, dels at der i princippet skulle anlægges et nyt civilt søgsmål af Fællesskabet samt mindst en medlemsstat ved de amerikanske domstole mod de samme producenter, har ikke retligt bindende virkninger, der kan berøre de pågældende producenters interesser gennem en væsentlig ændring af deres retsstilling. Sådanne beslutninger udgør derfor ikke retsakter, der kan være genstand for et annullationssøgsmål.

tvisten. En sådan endelig fastsættelse sker ved en afgørelse, truffet af en domstol, det være sig en af Fællesskabets retsinstanser eller en national domstol. Når Kommissionen beslutter at anlægge sag, tilsigter den ikke selv at ændre den omtvistede retsstilling, men begrænser sig til at indlede en procedure, der har til formål at opnå en ændring af den pågældende situation ved en retsafgørelse.

(jf. præmis 75-81)

Selv om et sagsanlæg ved en domstol er nødvendigt for at opnå en bindende retsafgørelse og kan have visse retlige følger, f.eks. at afbryde en forældelsesfrist eller fastsætte begyndelsestidspunktet for renter, der skal betales, fastsættes der ikke herved som sådan endeligt forpligtelser for parterne i

2. Enhver retsakt fra en institution indebærer, at dens ophavsmand har taget stilling til sin kompetence til at vedtage den. En sådan stillingtagen kan imidlertid ikke kvalificeres som en bindende retsvirkning i artikel 230 EF's forstand.

Selv om det antages, at en sådan stiltiende stillingtagen er urigtig, har den ingen selvstændig betydning i forhold til den vedtagne retsakt, og i modsætning til en retsakt, hvis formål er at tildele kompetence, kan den ikke ændre traktatens kompetencefordeling.

Uanset hvor alvorlige mangler en retsakt kan være behæftet med, om det måtte være i relation til de grundlæggende rettigheder eller den institutionelle ligevægt, kan dette ikke bevirke, at ufravigelige procesforudsætninger kan fraviges og medføre, at retsakter, som ikke er anfægtelige, fordi de ikke har bindende retsvirkninger, derved bliver det. Spørgsmålet, om en retsakt er anfægtelig, kan således ikke udledes af, at den eventuelt er retsstridig.

(jf. præmis 85-91)

3. Adgangen til domstolsprøvelse er et grundlæggende element i et retsfællesskab og er garanteret ved den retsorden, der bygger på EF-traktaten, eftersom der herved er indført et fuldstændigt retsmiddel- og proceduresystem, hvormed Domstolen skal kunne kontrollere legaliteten af institutionernes retsakter. Adgangen til at indbringe et søgsmål for en kompetent ret med henblik på en effektiv prøvelse følger af medlemsstaternes fælles forfatningstra-

ditioner og den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6 og 13.

Den enkelte borger fratages ikke adgangen til domstolsprøvelse som følge af, at en adfærd, som ikke har karakter af en beslutning, ikke kan gøres til genstand for annullationssøgsmål, idet der er mulighed for at anlægge søgsmål vedrørende ansvar uden for kontraktforhold i medfør af artikel 235 EF og artikel 288, stk. 2, EF, såfremt den pågældende adfærd er af en sådan beskaffenhed, at Fællesskabet kan drages til ansvar.

Selv om det kan synes ønskeligt, at borgerne ud over erstatningssøgsmålet råder over et retsmiddel, der giver dem mulighed for at imødegå eller stoppe en sådan adfærd fra institutionerne, som ikke er udtryk for en beslutning, men som griber ind i deres interesser, må det imidlertid fastslås, at et sådant retsmiddel, som nødvendigvis indebærer, at Fællesskabets retsinstanser retter påbud til institutionerne, ikke er fastsat i traktaten. Det tilkommer således ikke Fællesskabets retsinstanser at sætte sig i stedet for fællesskabslovgiver for at udvirke en ændring af det retsmiddel- og proceduresystem, som er indført ved traktaten.

(jf. præmis 121-124)